

Project Winst & Weidevogels

Lessons learnt

© Foto Arjan van Duijvenboden

Op zoek naar inpasbare /effectieve maatregelen

Algemeen beeld eind mei van percelen met uitgestelde maaidatum

Massaal gras (>4 ton ds= >30cm dicht gewas) en gras dominantie groot probleem (voor kuikens en ook voor kruiden)

Opties om probleem te verminderen:

- Niet bemesten (ook niet met vaste mest!)
- Voorweiden,
- Vernatten
- (Inzaaien met kruiden)

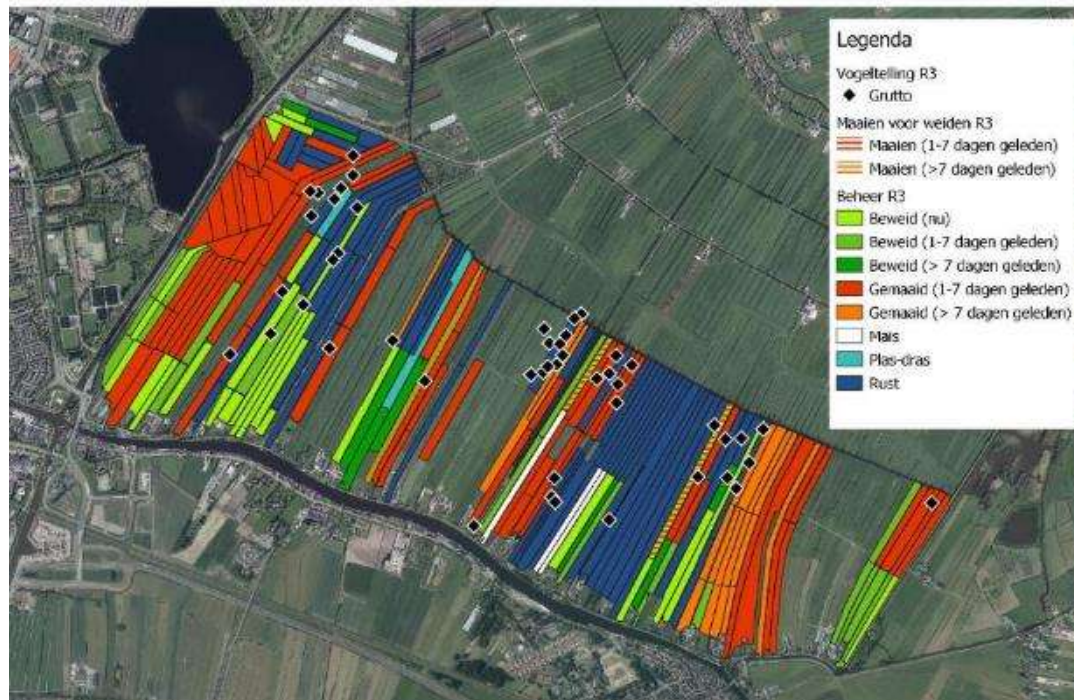
Maar ook andere mogelijkheden interessant:

- plas-dras,
- beweiding! (anders dan heel extensief)
- randen,
-

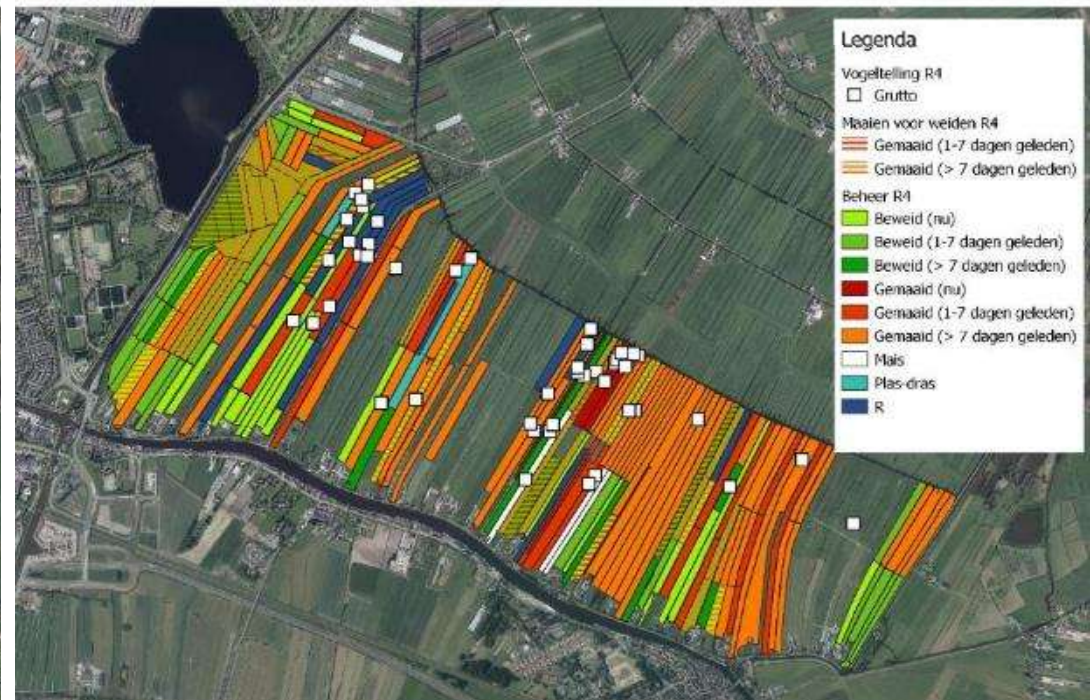

Wat werkt?

Effect van beheer op weidevogels

RGW: Zuid en Noordeinderpolder

tussen telronde 3 en 4 veel grote blokken gemaaid

Polder Kadijk Oost- Bergambacht

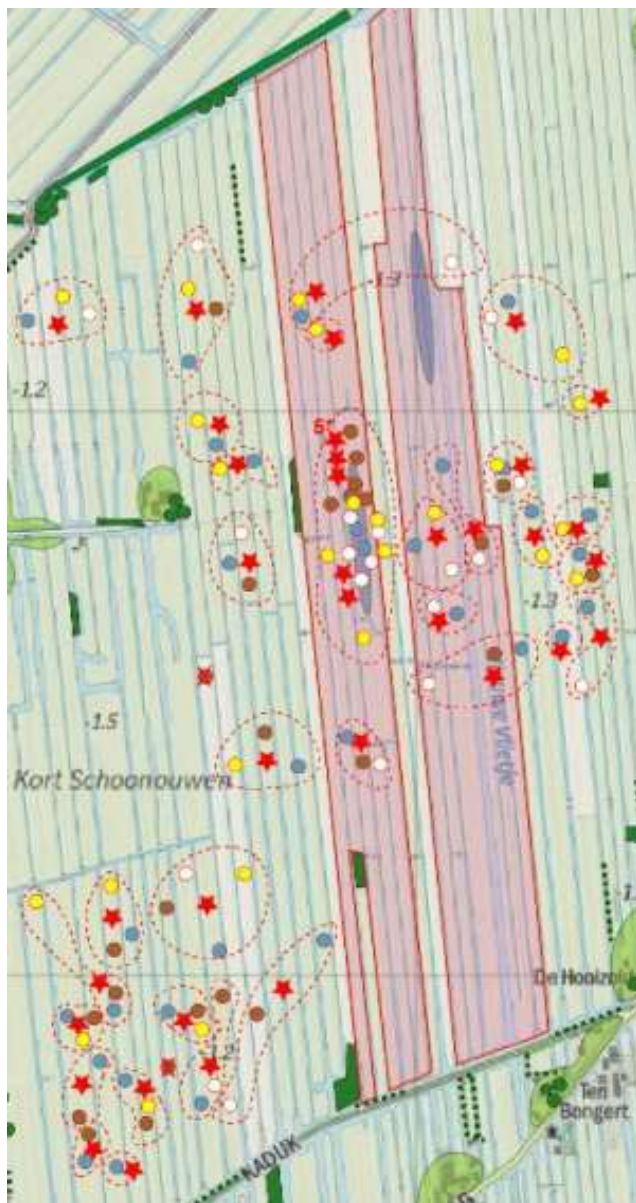
Collectief mozaïekbeheer AC Krimpenerwaard
vanaf 2018 op ruim 50ha van PZH

2 plas-dras aangelegd.

Onder voorwaarden uitgegeven aan 6 boeren

- rust tot medio juni (uitgestelde maaidatum),
- extensieve beweiding tot >15 juni
- Voorweiden (tot begin mei),
- intensiever beweiding vanaf mei (uitgesteld standweiden met >2,5 GVE)

BMP-2018: potentie-rijk met goede dichtheid (bijna 15 grutto-territoria per 100 ha) en goede BTS (75%)

Monitoringmethodes: drone, telescoop, radiozender

Uitvoering: Mariëlle Oudenes (ACK) en Raymond de Vries (4D Precisie Natuurbeheer)

Drone

- Begin april: wekelijks hele gebied scannen op hotspots
- Beperkte capaciteit door vliegduur (regen/wind/zon/mist) en batterij (12/15 minuten)
- Vanaf 4^e week: 2* per week gevlogen, maar alleen kleinere clusters
- Softwareplatform voor exacte locaties waarnemingen + terugkijken warmtebeelden en foto's essentieel
- Drone is effectief voor vaststellen aanwezigheid en exacte locatie (ook van kuikens) maar soort-herkenning zelden mogelijk
- Veldleeuweriken niet opgemerkt door drone

Veldbezoeken met auto

- Wekelijks vanaf april, vanaf mei vaker
- Randon gebied + insteken
- Overleg + vergoeding nodig voor insteken
- **Verstoring door auto veel beperkter** dan te voet
- Prima soortherkenning + in combi met drones effectief voor volgen vogelbewegingen

Radiozenders

- 5 mei: 2 grutto-mannen gevangen voor VHF zender (voldoende voor 4 weken)
- Circa 1* per drie dagen oppikken signaal
- Bij zittende vogel in langer gras: signaal zelden sterk genoeg (verstoring nodig: bij opvliegen wel goed).
- Extra info t.o.v. telescoop beperkt; alleen zekerheid betreffende vogelfamilie bij meerdere broedparen
- Ringen kan dan ook...

Resultaten: Broedparen

Cluster 2: alles op 2 (voormalige) maisakkers

- april 6 kievit, 4 gepredeerd
- mei: 1 scholekster, 9 kievit (3 gepredeerd)
- **GEEN** kuikens gesignaleerd op akkers, wel paar gezinnen op gras in richting van plas-dras, 500m zuidelijker (maar of ze het gehaald hebben??)

Cluster 3: in feb/maart veel grutto, tureluur, kievit bij plas-dras.

- 2 kievit + 1 tureluur bij plas-dras, 2 grutto op extensief beweide gras (rest naar intensief gras bij burenen.....). Allen uitgekomen.
- 1 tureluur-en 1 grutto-gezin aangekomen (van cluster 1 resp. intensief landbouw) .
- Pullen gezien (kievit vanaf 16 mei) maar vanaf 6 juni: **GEEN** kuikens meer gezien; allen gepredeerd (wezel/hermelijn)?

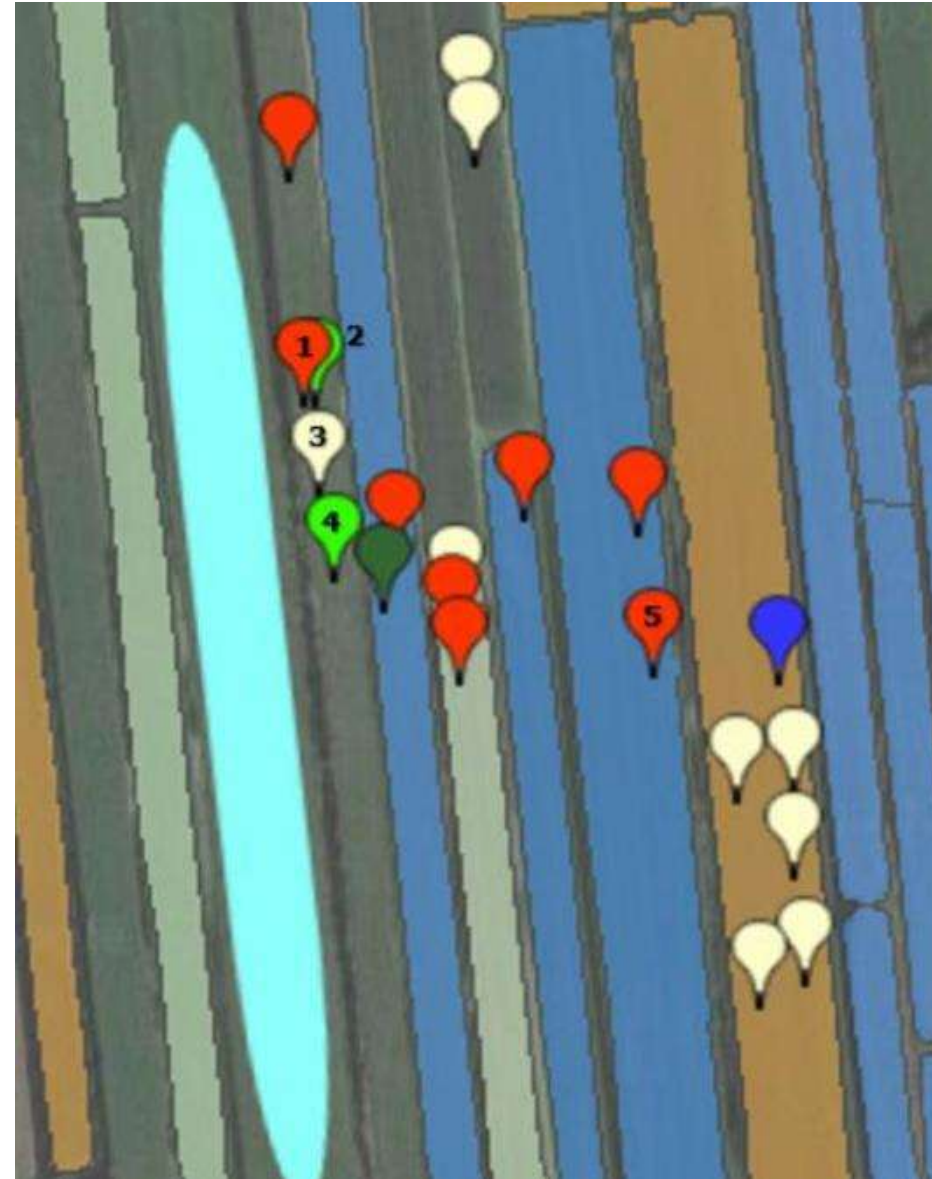
Cluster 1: grutto

Veel grutto's vertrokken naar intensief grasland >500m naar westen om te nestelen; 8 grutto wel nest, slechts 2 uit.

Gezenderde man Nr.5 (op uitgestelde maaidatum met grote kale plekken): na 4 dagen kuikens weg.

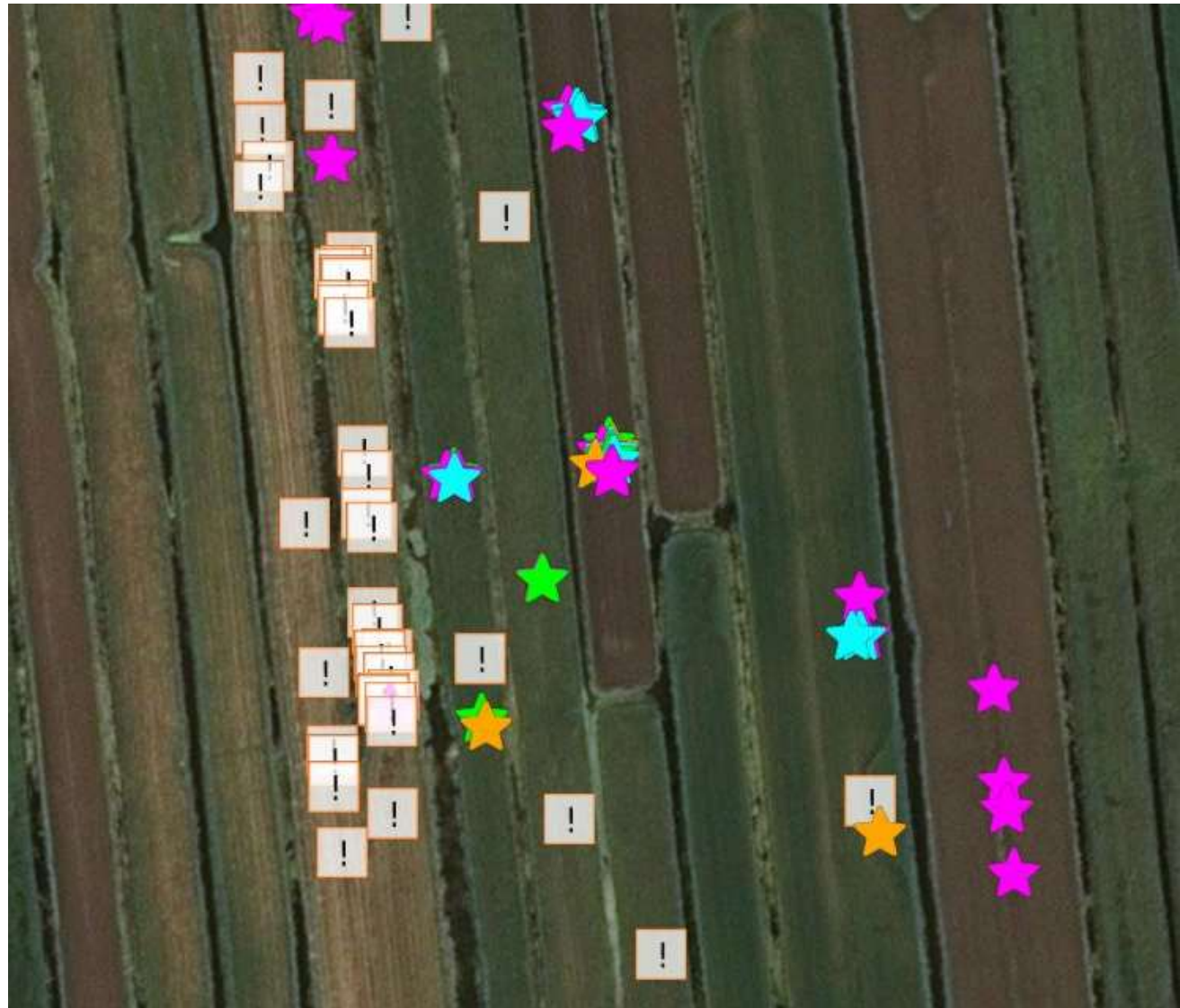
Gezenderde man Nr.1:

- 9 mei: 4 kuikens uit
- 12 mei: gestart met beweiding (1 GVE/ha),
- 16 mei: gezin vertrokken naar lichtgroen perceel ten westen (tot 10 mei pinken, veel bossen)
- 25 mei: gezin terug naar nestperceel (inmiddels 4 GVE/ha)
- 3 juni: 1 kuiken heeft het overleefd, vliegvlug

Drone opnames mei, cluster 1

- ! zijn waarnemingen
kuikens **kieviten** en
tureluurs: allen naar plas-
dras

Conclusies

- Intensieve monitoring levert veel extra informatie, m.n. combi drone + insteken met telescoop.
 - 'goede dichtheid, 75% BTS': van 37 broedparen slechts 22 uit, met uiteindelijk slechts circa 22 kuikens vliegvlug
- Maar aangaande het beheer slechts anekdotisch 'bewijs'.
 - Kieviten (en scholeksters) blijven kaal land zoeken om te nestelen, ook als condities voor kuikens beroerd zijn
 - Kieviten en tureluurs met kuikens trekken naar slijkige delen plas-dras (met hogere bossen nabij)
 - Grutto's blijven vooral broeden op intensief grasland : conservatief of voedsel ouders?
 - Grutto's met kuikens: trekken naar (voormalig of nog steeds) beweide grasland

Voorwaarden voor goed weidevogel-land: Monitoren sowieso moeilijk

- hoogte + openheid + structuur + kruidenrijkdom gewas:
 - moeilijk om geschiktheid 1-duidig vast te leggen + verandert snel in seizoen
- Insecten...: o.a. verschil kuiken-voer
 - bodemvallen voor kieviten,
 - voor scholeksters ook wormen,
 - vliegende insecten voor grutto's: plakvallen registreren slechts bloembezoekers = geen mestvliegen ed.

Uitgesteld (stand)weiden voor goed grutto kuikenland

- Voedsel (doorwaadbaarheid) + Veiligheid (dekking)
- Start beweiding na begin mei bij gematigde veebezetting (3-5 GVE/ha) =
 - Aanvullend op voorweiden
 - Afgegeten plekken goed doorwaadbaar (bereikbaarheid voedsel)
 - Bossen (niet afgegeten) zorgen voor dekking kuikens
 - Mestflatten voor meer insecten
 - Standweiden = rustiger vee + enige afweer van predatoren
- Kritisch: kan leiden tot nestverlaten = alleen toepassen als er geen beginnende nesten zijn

Dank voor uw aandacht

Vooraf ook aan Mariëlle Oudenes!

Jan de Wit
dwcadvies@xs4all.nl ; 06-10919400
DWC advies voor een natuurlijke landbouw